

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VII — Nr. 34

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 15 februarie 1995

SUMAR

	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 100 din 1 noiembrie 1994	1-2
Decizia nr. 107 din 2 noiembrie 1994	2-3
Decizia nr. 131 din 23 noiembrie 1994	3-5
Decizia nr. 132 din 23 noiembrie 1994	5-7
Decizia nr. 134 din 6 decembrie 1994	7-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 100*)

din 1 noiembrie 1994

Florin Bucur Vasilescu — președinte
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Victor Dan Zlătescu — judecător
Raul Petrescu — procuror
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent

Pe rol pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 cu privire la activitatea de comerț interior, ridicată de S.C.C.A. „SigmaCom” — Sibiu în Dosarul nr. 7/1993 C.A. al Tribunalului Sibiu.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 21 octombrie 1994, în lipsa părților legal citate și în prezența procurorului și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru 1 noiembrie 1994.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 21 februarie 1994, pronunțată în Dosarul nr. 7/1993 C.A., Tribunalul Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 cu privire la activitatea de comerț interior, ridicată de S.C.C.A. „SigmaCom” — Sibiu. În motivare, autoarea excepției arată că art. 44 lit. c)

din Legea nr. 3/1972, potrivit căruia „Comitetele executive ale Consiliilor populare autorizează funcționarea magazinelor”, și legea în ansamblul său, contravin prevederilor constituționale care consacră libertatea comerțului și libera inițiativă. Se arată, de asemenea, că autoritățile publice nominalizate în art. 44 din Legea nr. 3/1972 și abilitate în autorizarea magazinelor nu mai există, iar atribuțiile actualelor autorități ale administrației publice sunt stabilite expres prin Legea nr. 69/1991.

Tribunalul Sibiu, exprimându-și opinia, consideră că prevederile art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 sunt în vigoare și nu contravin prevederilor constituționale privind libertatea comerțului. Autorizația eliberată de primar nu are nici o legătură cu autorizația pentru constituirea și funcționarea societăților comerciale. Această autorizație nu limitează cu nimic libertatea comerțului și inițiativa particulară, ci scopul ei este asigurarea desfășurării unui comerț civilizat, cu respectarea unor condiții minime de igienă și salubritate a localurilor și spațiilor învecinate, precum și cu respectarea drepturilor celorlalte persoane.

În vederea soluționării excepției de neconstituționalitate, s-au solicitat, potrivit art. 24 alin. (c) din Legea nr. 47/1992, puncte de vedere Camerei Deputaților, Senatului și Guvernului, iar, în conformitate cu art. 12 alin. 4 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, a fost cerută și opinia Ministerului Comerțului.

În opinia exprimată, Ministerul Comerțului apreciază că art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 nu a fost abrogat expres, iar autorizarea la care acesta se referă nu privește funcționarea societății comerciale — care este de competența instanței judecătorești —, ci privește îndeplinirea condițiilor igienico-sanitare, de protecție împotriva incendiilor, de respectare a unui anumit profil al unității.

Camera Deputaților, Senatul și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând încheierea de sesizare și actele dosarului în care s-a invocat excepția de neconstituționalitate, opinia Ministerului Comerțului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, precum și dispozițiile legale atacate și concordanța lor cu prevederile Constituției, reține următoarele:

Potrivit art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 cu privire la activitatea de comerț interior „Comitetele executive ale Consiliilor populare municipale, de sector, orașenești și comunale răspund de buna aprovizionare a populației și exercită următoarele atribuții principale privind activitatea comercială: aprobă înființarea și desființarea unităților comerciale ale organizațiilor din subordinea lor; autorizează funcționarea unităților comerciale din cadrul tuturor sistemelor comerciale”.

S.C.C.A. „Sigmacom” — Sibiu critică ca neconstituțional art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 numai pentru ipoteza privind autorizarea de către comitetele executive ale consiliilor populare a funcționării unităților comerciale din cadrul tuturor sistemelor comerciale. Conform art. 23 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, obiectul excepției de neconstituționalitate îl poate constitui numai o prevedere dintr-o lege sau ordonanță

Pentru considerentele expuse, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 urmează a fi respinsă ca nefondată.

În consecință, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca nefondată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 cu privire la activitatea de comerț interior ridicată de S.C.C.A. „Sigmacom” — Sibiu în Dosarul nr. 7/1993 C.A. al Tribunalului Sibiu. Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare. Pronunțată în ședința din 1 noiembrie 1994.

PREȘEDINTE,

conf. univ. dr. Florin Bucur Vasilescu

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 107*)

din 2 noiembrie 1994

Mihai Constantinescu — președinte
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Antonie Iorgovan — judecător
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent

Completul de judecată, convocat potrivit prevederilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, constată următoarele:

Prin Încheierea din 2 iunie 1994 a Secției civile și de contencios administrativ a Tribunalului Suceava, pronunțată în Dosarul nr. 1013/1994, Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. V

alin. 7 din Legea nr. 59/1993, ridicată de intimații Ungureanu Veronica și Ungureanu Cristian, cu motivarea că aceste prevederi încalcă dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție, care consacră principiul neretroactivității legii.

Tribunalul Suceava apreciază în încheierea de sesizare că excepția este admisibilă, deoarece art. V alin. 7 din Legea nr. 59/1993, supunând hotărârile pronunțate în materia Legii fondului funciar nr. 18/1991 unei căi de atac noi, care nu exista la data pronunțării hotărârii definitive, încalcă principiul constituțional al neretroactivității legii civile.

nanță de care depinde judecarea cauzei, astfel încât, în speță, Curtea Constituțională urmează să se pronunțe numai cu privire la ipoteza enunțată.

Autorizarea de funcționare a unităților comerciale, emisă în baza art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972, nu se confundă cu autorizarea de constituire a societăților comerciale, care este de competența instanțelor judecătorești potrivit Legii nr. 31/1990. Numai cu îndeplinirea condițiilor de formă și de fond prevăzute de art. 3 din Legea nr. 31/1990 judecătorul dispune înscrierea actului de constituire a societății în Registrul comerțului, acesta fiind momentul în care societatea comercială devine persoană juridică și poate funcționa legal.

Autorizarea ce se emite de către consiliile locale municipale, în conformitate cu prevederile art. 44 lit. c) din Legea nr. 31/1972, privește îndeplinirea de către acestea a condițiilor de funcționare din punct de vedere al profilului unității, al protecției contra incendiilor, al respectării ordinii și liniștii publice, precum și igienico-sanitar. Această autorizare nu contravine libertății comerțului, ci, dimpotrivă, este necesară pentru ordonarea activității comerciale într-o structură care să asigure loialitatea cadrului concurențial și protecția consumatorului.

Rezultă că libertatea comerțului nu numai că nu este afectată de prevederile art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972, ci acestea sunt chiar în spiritul art. 134 alin. (2) lit. a) din Constituție, potrivit căruia „statul trebuie să asigure libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție”. De altfel, prevederile art. 44 lit. c) din Legea nr. 3/1972 nu îngăduiesc accesul la justiție celui căruia i se refuză eliberarea autorizării de funcționare, în mod abuziv.

Curtea Constituțională constată că, fiind vorba de o excepție care vizează o dispoziție legală adoptată după intrarea în vigoare a Constituției, este singura competentă să se pronunțe asupra neconstituționalității art. V alin. 7 din Legea nr. 59/1993.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, prevederile art. V alin. 7 din Legea nr. 59/1993 raportate la dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Art. V alin. 7 din Legea nr. 59/1993 pentru modificarea Codului de procedură civilă, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, potrivit căruia „hotărârile în materia Legii fondului funciar nr. 18/1991, rămase definitive la judecătoria anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pot fi atacate cu recursul prevăzut de prezenta lege, de către părțile interesate, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, indiferent de data pronunțării lor” a mai făcut obiectul unor excepții de neconstituționalitate în dosarele Curții Constituționale nr. 89 C/1993 și nr. 95 C/1993, conexe.

Prin Decizia nr. 9 din 7 martie 1994, rămasă definitivă prin respingerea recursului, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 326 din 25 noiembrie 1994, Curtea Constituțională a admis în parte excepțiile de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. V alin. 7 din Legea nr. 59/1993 sunt neconstituționale în măsura în care acestea se aplică hotărârilor pronunțate în materia Legii nr. 18/1991, anterior datei de 26 iulie 1992. În motivarea acestei soluții Curtea Constituțională a reținut, în esență, că hotărârile ce erau atacabile cu recurs extraordinar se justifică să poată fi atacate de cetățeni pe calea recursului prevăzut de art. V alin. 7 din Legea nr. 59/1993, aceasta constituind un regim mai favorabil pentru exercitarea drepturilor lor legitime. În ce privește însă hotărârile ce nu mai puteau fi atacate cu recurs extraordinar, o asemenea posibilitate este neconstituțională, întrucât contravine principiului neretroactivității legii, prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție.

Potrivit art. 145 alin. (2) din Constituție și art. 26 alin. (4) și (5) din Legea nr. 47/1992, deciziile definitive ale Curții Constituționale sunt obligatorii, astfel încât un text declarat neconstituțional își pierde eficiența. Totodată, potrivit art. 29 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aceasta statuează numai asupra problemelor de drept. De aceea o prevedere declarată neconstituțională nu mai poate face obiectul unei noi analize a conformității sale cu Constituția.

În consecință, excepția de neconstituționalitate invocată urmează a fi respinsă ca vădit nefondată, în sensul art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992.

Ca atare, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și art. 24 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, în unanimitate,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că prin Decizia nr. 9 din 7 martie 1994, rămasă definitivă prin Decizia nr. 94 din 21 octombrie 1994, dispozițiile art. V alin. 7 din Legea nr. 59/1993 au fost declarate neconstituționale în măsura în care acestea se aplică hotărârilor definitive pronunțate în materia Legii nr. 18/1991, anterior datei de 26 iulie 1992 și, în consecință, respinge ca vădit nefondată excepția de neconstituționalitate ridicată de intimații Ungureanu Veronica și Ungureanu Cristian în Dosarul nr. 1013/1994 al Tribunalului Suceava.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința din 2 noiembrie 1994.

PREȘEDINTE,

dr. Mihai Constantinescu

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 131*)

din 23 noiembrie 1994

Mihai Constantinescu — președinte
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Antonie Iorgovan — judecător
Raul Petrescu — procuror
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent

Pe rol pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 pentru modificarea Codului de procedură civilă, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi și a prevederilor articolului unic din Legea nr. 65/1993 privind completarea Legii nr. 59/1993, ridicată de intimații Societatea Comercială „Hermes” — S.R.L. Slobozia în

Dosarul nr. 170/1993 al Curții de Apel București — Secția comercială.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 9 noiembrie 1994 și sunt consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea Constituțională, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 23 noiembrie 1994.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 8 aprilie 1994, pronunțată în Dosarul nr. 170/1993, Curtea de Apel București — Secția comercială

a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 pentru modificarea Codului de procedură civilă, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi și a prevederilor articolului unic din Legea nr. 65/1993 privind completarea Legii nr. 59/1993, invocată de intimata Societatea Comercială „Hermes” — S.R.L. Slobozia. În susținerea excepției, Societatea Comercială „Hermes” — S.R.L. Slobozia arată că prevederile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 și ale articolului unic din Legea nr. 65/1993 încalcă principiile constituționale privind neretroactivitatea legii și egalitatea cetățenilor în fața legii, consacrate de art. 15 alin. (2) și art. 16 din Constituție. Se susține, de asemenea, că art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 este neconstituțional și datorită faptului că ipoteza acestuia nu vizează conflictul în timp al unor norme de procedură, în speță nefiind vorba de un efect viitor al unei situații cârmuite de o lege mai veche, de vreme ce hotărârea era trecută în puterea lucrului judecat.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată în măsura în care privește hotărâri rămase definitive după data de 26 iulie 1992, cum este cazul în speță, hotărâri care, urmare modificării Codului de procedură civilă, prin Legea nr. 59/1993, nu mai pot fi atacate pe calea recursului extraordinar, ci cu recursul instituit prin alin. 6 al art. V din Legea nr. 59/1993, care înlocuiește acea cale extraordinară de atac. Pentru hotărârile judecătorești rămase definitive anterior datei de 26 iulie 1992, neatacate cu recurs extraordinar, prevederile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 sunt neconstituționale, deoarece, retroactiv, instituie o cale de atac de care părțile nu mai puteau beneficia.

În vederea soluționării excepției de neconstituționalitate, în temeiul art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată Camerei Deputaților, Senatului și Guvernului, pentru a prezenta punctele lor de vedere.

Guvernul apreciază că dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 și articolul unic al Legii nr. 65/1993 nu pot fi criticate ca neconstituționale, deoarece ele conțin dispoziții tranzitorii, potrivit cărora părțile interesate pot ataca cu recurs hotărârile rămase definitive în perioada 30 iunie 1992 — 26 iulie 1993, când a intrat în vigoare Legea nr. 59/1993, prin publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 26 iulie 1993. Recursul tranzitoriu este un mijloc procedural ce lărgeste accesul la justiție al părților și exercitarea controlului judiciar al hotărârilor care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 59/1993, erau susceptibile de a fi atacate cu recurs extraordinar.

Camera Deputaților și Senatul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților și concluziile procurorului prezentate în ședința din 9 noiembrie 1994, notele scrise depuse la dosar de Societatea Comercială „Hermes” — S.R.L. Slobozia la data de 22 noiembrie 1994, și, văzând dispozițiile art. 15 alin. (2) și ale art. 16 din Constituție, ale art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 și ale articolului unic din Legea nr. 65/1993, reține

Potrivit art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 „hotărârile rămase definitive în perioada 30 iunie 1992 — 30 iunie 1993 pot fi atacate cu recursul prevăzut de prezenta lege de către părțile interesate, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a aceleiași legi”. Prevederile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 „se aplică și hotărârilor judecătorești rămase definitive în perioada 1 iulie 1993 până la 26 iulie 1993, data intrării în vigoare a Legii nr. 59/1993”, așa cum prevede articolul unic al Legii nr. 65/1993 privind completarea Legii nr. 59/1993.

Prin art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia „legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile”, neretroactivitatea legii a devenit un principiu constituțional.

În consecință, alin. 6 al art. V din Legea nr. 59/1993 care stabilește că „hotărârile rămase definitive în perioada 30 iunie 1992 — 30 iunie 1993 pot fi atacate cu recursul prevăzut de prezenta lege” sunt parțial neconstituționale.

Legea nr. 59/1993 a desființat recursul extraordinar ce putea fi exercitat de procurorul general în termen de un an de la rămânerea definitivă a hotărârii. De aceea, la data de 26 iulie 1993, data intrării în vigoare a Legii nr. 59/1993, existau două categorii de hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești: anterioare datei de 26 iulie 1992, care nu mai puteau fi atacate nici pe calea recursului extraordinar, și posterioare acestei date și până la intrarea în vigoare a Legii nr. 59/1993, împotriva cărora se putea exercita recursul extraordinar.

Dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 raportate la prima categorie de hotărâri enunțate au un vădit caracter retroactiv, deoarece hotărâri care nu mai puteau fi desființate pe calea recursului extraordinar existent la data pronunțării acestora, intrate în puterea lucrului judecat, sunt acum supuse unei noi căi de atac, inexistentă la data pronunțării lor. Cât privește cea de-a doua categorie — hotărâri definitive pronunțate ulterior datei de 26 iulie 1992, ce puteau fi atacate cu recurs extraordinar, dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 creează un regim mai favorabil exercitării drepturilor legitime direct de către părțile interesate. Caracterul retroactiv ar rezulta din privarea părților de posibilitățile oferite de recursul extraordinar. Deci înlăturarea recursului extraordinar ce se putea exercita la data pronunțării hotărârii, care constituie un aspect al retroactivității, este anihilată în cazul acestor hotărâri, prin posibilitatea introducerii recursului. În felul acesta sunt respectate și prevederile art. 21 din Constituție, care consacră principiul liberului acces la justiție, precum și cele ale art. 16 din legea fundamentală privind egalitatea în drepturi a cetățenilor. De altfel, în același sens s-a pronunțat Curtea Constituțională și prin Decizia nr. 9 din 7 martie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 25 noiembrie 1994.

Cu referire la critica de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic al Legii nr. 65/1993 privind completarea Legii nr. 59/1993, potrivit căruia prevederile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993 se aplică și hotărârilor judecătorești rămase definitive în perioada 1 iulie 1993 până la 26 iulie 1993, se constată că, prin această completare, nu este corectată data de începere a perioadei — 30 iunie 1992, ci este prelungit până la 26 iulie 1993 termenul de împlinire a acestei perioade. Această completare nu este de natură să ducă la altă concluzie decât cea care se desprinde din considerările de mai sus.

În consecință, Curtea Constituțională urmează să admită în parte excepția de neconstituționalitate și să constate că prevederile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, astfel cum au fost completate prin Legea nr. 65/1993, sunt neconstituționale, în măsura în care acestea se aplică hotărârilor definitive pronunțate anterior datei de 26 iulie 1992.

Pentru considerentele expuse, având în vedere și dispozițiile art. 144 lit. c) din Constituție și cele ale art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 24 și art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite în parte excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Comercială „Hermes” — S.R.L. Slobozia în Dosarul nr. 170/1993 al Curții de Apel București — Secția comercială și constată că dispozițiile art. V alin. 6 din Legea nr. 59/1993, astfel cum a fost completată prin Legea nr. 65/1993, sunt neconstituționale, în măsura în care acestea se aplică hotărârilor definitive pronunțate anterior datei de 26 iulie 1992.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința din 23 noiembrie 1994.

PREȘEDINTE,

dr. Mihai Constantinescu

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 132*)

din 23 noiembrie 1994

Antonie Iorgovan — președinte
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Ioan Muraru — judecător
Raul Petrescu — procuror
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 și 32 din Decretul nr. 221/1960 și ale art. 39—51 din H.C.M. nr. 792/1960, invocată de Boca Irina în Dosarul nr. 839/1994 al Tribunalului Sibiu.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 2 noiembrie 1994 și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, pronunțarea fiind amânată pentru 9 noiembrie 1994, iar apoi pentru 23 noiembrie 1994.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului constată următoarele:

Prin Încheierea din 2 iunie 1994 Tribunalul Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a art. 31 și 32 din Decretul nr. 221/1960 și a art. 39—51 din H.C.M. nr. 792/1960, invocată de Boca Irina în cauza ce formează obiectul Dosarului nr. 839/1994, aflat, în apel, pe rolul acestei instanțe.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că, deși Constituția păstrează distincția dintre proprietatea publică și cea privată, în ceea ce privește ocrotirea ei nu se mai face nici o distincție, astfel încât, deși Decretul nr. 221/1960 nu a fost abrogat în mod expres, dispozițiile sale referitoare la procedura de executare silită imobiliară au devenit caduce cel puțin în privința creanțelor „organizațiilor” ce au încetat să fie organizații socialiste, devenind societăți comerciale care au primit statutul de unități economice private. Se apreciază că, în aceste condiții, executarea silită imobiliară pentru creanțele societăților comerciale, inclusiv pentru cele ale C.E.C., care are statutul de societate comercială și bancă de credit pentru populație, trebuie să se realizeze potrivit prevederilor Codului de procedură civilă.

Sucursala C.E.C. — Sibiu, intimată în apelul declarat de Boca Irina, a apreciat în fața Tribunalului Sibiu că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece C.E.C. nu este o societate comercială cu capital privat, ci, potrivit dispozițiilor art. 3 din Statutul C.E.C., aprobat prin Decretul nr. 371/1958, este o instituție centrală de stat cu personalitate juridică, care are planuri proprii de venituri și cheltuieli, astfel încât procedura recuperării creanțelor de stat (foste organizații socialiste) este cea stabilită de Decretul nr. 221/1960 și de H.C.M. nr. 792/1960.

Prin încheierea de sesizare, Tribunalul Sibiu opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece executarea silită, reglementată de Codul de procedură civilă, nu a dobândit acel caracter suplu care să permită executarea cât mai rapidă a debitorului, or, în cazul creanțelor statului sau ale oricărei unități de stat, împotriva persoanelor fizice și juridice au fost edictate acte normative, între care și Decretul nr. 221/1960 și H.C.M. nr. 792/1960, prin care a fost perfecționat sistemul de executare silită. Procedura execuțională specială reglementată de textele atacate este incidentă în raport cu calitatea părților, dar și cu natura creanței pentru care se declanșează executarea silită. Prin această procedură specială nu se încalcă dispozițiile art. 135 din Constituție, deoarece ea nu impietează asupra fondului dreptului rezultat dintr-un titlu executoriu. Pe de altă parte, se reține că legislațiile anterioare chiar și anului 1945 au recunoscut prioritatea creanțelor statului și ale unităților de stat, justificând proceduri care asigură, cu celeritate, executarea silită a debitorilor cu referire la acele creanțe.

În condițiile în care Tribunalul Sibiu a considerat că dispozițiile atacate nu sunt abrogate potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, suntem în fața unui act de lege în vigoare și, ca atare, invocarea excepției de neconstituționalitate este justificată, iar Curtea Constituțională este competentă să se pronunțe asupra ei.

În vederea soluționării excepției, așa solicitat, potrivit art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, puncte de vedere Camerei Deputaților, Senatului și Guvernului iar, în confor-

mitate cu art. 12 alin. 4 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, a fost cerută și opinia Ministerului Finanțelor.

În punctul de vedere al Guvernului se arată că, în prezent, Legea nr. 15/1990 și Legea nr. 31/1990, cu modificările ce le-au fost aduse între timp, reglementează organizarea, ca unități economice, a regiilor autonome și a societăților comerciale. Din principiu, este prevăzut că ambele categorii de unități sunt proprietare ale bunurilor din patrimoniul lor (art. 5 și art. 20 din Legea nr. 15/1990). În temeiul art. 135 alin. (5) din Constituție, regiile autonome pot primi în administrare bunuri proprietate publică. Fiind declarate inalienabile prin textul constituțional menționat, aceste bunuri nu pot fi supuse urmăririi și asupra lor nu pot fi constituite garanții. În cazul angajării răspunderii contractuale sau delictuale a regiei autonome, creditorii pot cere executarea silită numai asupra bunurilor din proprietatea regiei (art. 4 și art. 10 din Ordonanța Guvernului nr. 15/1993 privind unele măsuri pentru restructurarea activității regiilor autonome).

Sub rezerva celor arătate în legătură cu bunurile proprietate publică, Guvernul reține că regiile autonome și societățile comerciale au, de regulă, bunuri în proprietate și, pe această bază, au independență economică și răspundere patrimonială proprie. Ca atare, potrivit principiului egalității în fața legii, consacrat de Constituție, se apreciază că nu este de conceput să participe la viața juridică actuală decât beneficiind de aceleași drepturi și obligații prevăzute de lege pentru oricare alt subiect de drept civil și deci regulile generale ce guvernează astăzi raporturile juridice privind executarea silită dintre actualele unități economice ori dintre acestea și persoanele fizice nu pot fi decât cele ale dreptului comun, indiferent că în aceste raporturi sunt sau nu părți interesate și regii autonome ori societăți comerciale cu sau fără capital de stat.

În consecință, Guvernul apreciază că nu numai textele atacate, ci toate dispozițiile din Decretul nr. 221/1960 și din H.C.M. nr. 792/1960, referitoare la executarea silită a creanțelor fostelor organizații socialiste, pot fi considerate abrogate conform art. 150 alin. (1) din Constituție și că, în cauză, nu se pune problema rezolvării unei excepții de neconstituționalitate. În opinia sa dispozițiile Decretului nr. 221/1960 și ale H.C.M. nr. 792/1960 rămân aplicabile numai cu privire la executarea silită a plății impozitelor, a taxelor neachitate în termen, precum și cu privire la executarea confiscării.

Ministerul Finanțelor apreciază, în esență, că o parte dintre dispozițiile Decretului nr. 221/1960 și ale H.C.M. nr. 792/1960 nu mai sunt adecvate și se impune realizarea unei concepții unitare și uniforme pentru stabilirea și urmărirea creanțelor statului și ale instituțiilor publice.

Camera Deputaților și Senatul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând încheierea de sesizare și actele dosarului în care s-a invocat excepția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale Guvernului și Ministerului Finanțelor, raportul prezentat de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, precum și dispozițiile legale atacate și concordanța lor cu prevederile Constituției, reține următoarele:

Decretul nr. 221/1960 are ca obiect, potrivit art. 1, reglementarea urmăririi silite a bunurilor și veniturilor persoanelor fizice pentru realizarea impozitelor și taxelor neachitate în termen, a creanțelor bănești ale organizațiilor socialiste constatate prin titluri executorii, aducerii la îndeplinire a măsurilor privind executarea confiscării, precum și a unor măsuri asiguratorii. În art. 53 din Decretul nr. 221/1960 se precizează că dispozițiile sale privitoare la executarea silită a impozitelor și taxelor se aplică și primelor pentru asigurările prin efectul legii. De asemenea, art. 55 din decret stabilește că dispozițiile privitoare la persoanele fizice se aplică și persoanelor juridice, actele atacate organizațiilor socialiste.

Este incontestabil că în condițiile actuale nu mai există organizații socialiste. Pe de altă parte, unitățile economice de stat, indiferent de organul în subordinea căruia își desfășurau activitatea, au fost organizate, potrivit Legii nr. 15/1990, ca regii autonome sau societăți comerciale, bunurile aflate în patrimoniul lor constituind proprietatea regiei sau a societății, dacă nu au fost dobândite cu alt titlu (art. 5 alin. 1 și art. 20 alin. 2). În cazul acestora, fiind vorba de proprietate privată, chiar dacă statul este acționar unic sau majoritar, dispozițiile Decretului nr. 221/1960 nu mai sunt incidente și se impune aplicarea normelor de drept comun. Această soluție rezultă și din art. 51 alin. 1 al Legii nr. 15/1990, care prevede că litigiile de orice fel în care sunt implicate regii autonome sau societăți comerciale cu capital de stat sunt de competența instanțelor judecătorești de drept comun. Este adevărat că textul nu se referă în mod expres la executarea silită, dar este știut că una dintre fazele litigiului, a procesului civil este executarea și ea poate exista chiar dacă nu este precedată de faza judecătii, în cazul în care se pune în executare un alt titlu executoriu decât hotărârea judecătorească.

Este însă de observat că noțiunea de *organizații socialiste* nu coincidea cu noțiunea de *unități economice de stat*, astfel încât excluderea regiilor autonome și a societăților comerciale din sfera creditorilor care puteau apela la procedura specială reglementată de Decretul nr. 221/1960 nu epuizează toate categoriile de creditori care se încadrau în noțiunea de organizații socialiste. Curtea Constituțională nu este însă îndreptățită să facă un inventar al unităților creditoare care ar mai putea recurge în prezent la dispozițiile Decretului nr. 221/1960 sau al celor care sunt excluse de la această procedură specială, deoarece ea este ținută să se pronunțe numai asupra excepției cu care a fost sesizată, iar, potrivit art. 150 alin. (2) din legea fundamentală, Consiliul Legislativ are îndatorirea de a examina conformitatea legislației cu Constituția și de a face Parlamentului sau, după caz, Guvernului propuneri corespunzătoare.

În cadrul excepției de față, Curtea Constituțională este chemată să stabilească dacă dispozițiile Decretului nr. 221/1960, pe baza cărora s-a întemeiat Sucursala C.E.C. — Sibiu pentru realizarea creanței sale, sunt sau nu conforme art. 41 și art. 135 din Constituție, în raport cu susținerea apelantei Boca Irina, potrivit căreia C.E.C. ar fi societate comercială și bancă de credit pentru populație, deci unitate economică privată.

Constituția stabilește în art. 41 alin. (1) că dreptul de proprietate este garantat, iar în alin. (2) că proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. De asemenea, art. 135 din legea fundamentală prevede în alin. (1) că statul ocrotește proprietatea, iar în alin. (6) că proprietatea privată este, în condițiile legii, inviolabilă. Garantarea dreptului de proprietate implică însă, potrivit art. 41 alin. (6) din Constituție, și respectarea de către proprietar a obligațiilor ce îi revin în această calitate și deci instituirea unei proceduri de executare silită, pentru ipoteza în care nu-și îndeplinește de bună voie obligațiile, nu poate fi privită ca neconstituțională. În legătură cu faptul dacă trebuie să se urmeze aceeași procedură de executare în toate cazurile, este de reținut că art. 41 alin. (2) din Constituție are în vedere ocrotirea în mod egal a proprietății private, indiferent de titular și deci se referă la ocrotirea în mod egal a proprietății aparținând persoanelor fizice ori persoanelor juridice de drept privat, precum și la ocrotirea bunurilor ce formează obiectul proprietății private a statului. Ca atare, art. 41 alin. (2) din Constituție nu pune semnul egalității între proprietatea privată și proprietatea publică în ce privește protecția juridică. În consecință, instituirea de către legiuitor a unei proceduri de executare silită de către stat de drept comun, dacă se referă la alte situații decât cele avute în vedere de art. 41 alin. (2), nu poate fi considerată contrară Constituției. În acest sens Plenul Curții Constituționale s-a mai pronunțat, constatând, prin Decizia nr. 23 din 15 mai 1990, că dispozițiile

cuprinse în art. 39 din Legea bugetului de stat pe anul 1993 sunt constituționale. În aceeași lumină trebuie privită și existența Decretului nr. 221/1960, care se mai justifică în unele situații, urmând ca, desigur, în aplicarea lui, să se ia în considerare modificările impuse de adoptarea Constituției din 1991.

Cu referire la speța de față, este de observat că C.E.C., instituție ce a fost înființată în urmă cu 130 de ani, este organizată astăzi prin Decretul nr. 371/1958, care a aprobat și statutul său. Potrivit pct. 3 din statut, „Casa de Economii și Consemnațiuni este o instituție centrală de stat, cu personalitate juridică, are planuri proprii de venituri și cheltuieli și funcționează sub conducerea generală a Ministerului Finanțelor”, iar la pct. 8 din statut se stabilește că ea folosește sigiliul cu stema țării. Din dispozițiile Decretului nr. 371/1958 (art. 2 și 8) și ale Statutului C.E.C. (pct. 4, 5, 6 și 20) rezultă că sumele de bani depuse la C.E.C. sunt garantate de stat, scutite de impozite ori taxe și, ca regulă, confidentiale și insesizabile. Din scopul Casei de Economii și Consemnațiuni, înscris în art. 1 din Decretul nr. 371/1958, ca și din dispozițiile legale mai sus citate, reiese că ea are

configurația unei instituții de stat, deci de interes public. Nici o dispoziție legală nu poate fi invocată în sprijinul tezei susținute de partea care a ridicat excepția de neconstituționalitate, în sensul că C.E.C. ar fi o societate comercială, o unitate economică privată. Asemănător Statutului C.E.C. este și cel al Băncii Naționale a României, care este calificată de art. 1 alin. 1 din Legea nr. 34/1991 ca organ al statului, cu personalitate juridică.

Așa fiind, față de posibilitatea instituirii unei proceduri execuționale diferite de cea de drept comun, în măsura în care nu se încalcă dispozițiile Constituției, precum și față de caracterul instituției în discuție — Casa de Economii și Consemnațiuni —, excepția de neconstituționalitate invocată în cauza de față urmează a fi respinsă.

Față de împrejurarea că în fața Curții Constituționale se examinează numai constituționalitatea dispozițiilor legale atacate, instanța de judecată, în fața căreia s-a invocat excepția, va trebui să verifice în ce măsură la speță s-a făcut o aplicare corectă și completă a acestor dispoziții, care să asigure protecția drepturilor tuturor părților în cauză.

Având în vedere considerentele expuse și văzând și dispozițiile art. 41, art. 135, art. 144 lit. c) și art. 150 din Constituție, precum și cele ale art. 13 alin. (1) lit. A.c), art. 23 și art. 25 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate privind dispozițiile art. 31 și art. 32 din Decretul nr. 221/1960 și ale art. 39—51 din H.C.M. nr. 792/1960, invocată de Boca Irina, domiciliată în Mediaș, str. Milcov nr. 13, bl. 81, sc. B, et. 2, ap. 20, județul Sibiu, în Dosarul nr. 839/1994 aflat pe rolul Tribunalului Sibiu.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Antonie Iorgovan

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 134*)

din 6 decembrie 1994

Florin Bucur Vasilescu — președinte
Miklós Fazakas — judecător
Antonie Iorgovan — judecător
Ioan Griga — procuror
Doina Suliman — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Decretului nr. 134/1949 privind naționalizarea unităților sanitare, invocată de reclamantii Szobovici Edgar și Szobovici Ervin în Dosarul nr. 9249/1993 al Judecătoria Timișoara.

Președintele declară ședința deschisă.

Magistratul-asistent face apelul părților.

La apelul nominal se constată că părțile sunt lipsă.

Procedura este îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, judecătorul-raportor prezintă, pe scurt, raportul întocmit.

Având cuvântul, procurorul pune concluzii de respingere a excepției ca nefondată.

Președintele completului de judecată declară dezbaterile încheiate.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Timișoara, pe rolul căreia se află Dosarul nr. 9249/1993 spre soluționare, prin Încheierea nr. 8216 din 21 iunie 1994, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Decretului nr. 134/1949 privind naționalizarea unităților sanitare, invocată de reclamantii Szobovici Edgar și Szobovici Ervin.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, reclamantii susțin că imobilul situat în Timișoara, Piața Petru Maior nr. 2, proprietatea lui Csermăc Ludovic, este ocupat, fără nici un titlu, de pârâta Societatea Comercială „Arcatim” — S.A. în imobil își desfășoară activitatea Farmacia nr. 6, subunitate a pârâtei.

Din procesul-verbal nr. 1 din 9 aprilie 1949 reiese că locul fostei farmaciei Csermăc Ludovic și obiectele aferente au fost proprietatea lui Csermăc Ludovic din Timișoara, Piața Petru Maior nr. 2, fiind naționalizat în baza Decretului nr. 40/1949, trecând astfel în proprietatea statului și în administrarea directă a Ministerului Sănătății.

Potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, exprimându-și opinia, instanța apreciază excepția de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, suspendând judecarea cauzei până la soluționarea excepției.

În vederea soluționării excepției, au fost solicitate, în baza art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, puncte de vedere celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Camera Deputaților și Senatul nu și-au exprimat punctele lor de vedere.

În punctul de vedere exprimat de Guvern se apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată trebuie respinsă, fiind vorba de un act normativ adoptat anterior intrării în vigoare a Constituției din 1991.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere încheierea de sesizare, raportul întocmit în cauză, dispozițiile Decretului nr. 134/1949, dispozițiile art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 24 alin. (3) și (4) din Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Materia care formează obiectul acestei excepții a fost supusă deja atenției Curții Constituționale, fiind atacat, între altele, Decretul nr. 92/1950 privind naționalizarea unor imobile, iar prin Decizia Curții Constituționale nr. 3 din 2 februarie 1993, rămasă definitivă ca urmare a Deciziei nr. 21 din 20 aprilie 1993, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate.

Motivele care fundamentează Decizia nr. 3 din 2 februarie 1993 subzistă și în dosarul cauzei, deși se invocă

neconstituționalitatea Decretului nr. 134/1949, deoarece nu există nici un element nou care să le infirme și deci să facă necesară reconsiderarea lor. Aceste motive urmează a fi reținute și față de Decretul nr. 134/1949.

Într-adevăr, naționalizarea este o măsură neconstituțională, singura posibilitate de trecere silită în proprietate publică a unor bunuri proprietate privată fiind exproprierea în condițiile art. 41 alin. (3) și (5) din Constituție, precum și confiscarea în condițiile alin. (8) al aceluiași articol.

Supremația dispozițiilor constituționale referitoare la regimul juridic al proprietății private, ca de altfel supremația legii fundamentale, prevăzută de art. 51 din Constituție, se aplică însă exclusiv legilor și altor reglementări adoptate sub imperiul Constituției actuale. Pe baza acestui criteriu, al supremației legii fundamentale, nu se poate constata violarea de către o lege anterioară Constituției din 1991 a unor reguli instituite de aceasta, întrucât ele nu existau la data când acea lege a fost adoptată.

Potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție, legea anterioară contrară Constituției nu mai este în vigoare, ceea ce exclude „de plano” posibilitatea ca ea să încalce supremația normei constituționale.

Abrogarea implicită a unei legi, potrivit acțiunii în timp a legilor, nu anulează efectele produse de aceasta înainte de abrogare. Repararea daunelor suferite anterior intrării în vigoare a Constituției din 1991 se reglementează printr-o lege care, până în prezent, nu a apărut.

Față de cele de mai sus, se constată că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată și, în consecință, urmează a fi respinsă.

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 15 alin. (2), art. 144 lit. c) și art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 24 alin. (3) și (4) din Legea nr. 47/1992, în unanimitate,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a Decretului nr. 134/1949 privind naționalizarea unităților sanitare, invocată de Szobovici Edgar și Szobovici Ervin în Dosarul nr. 9249/1993 al Judecătoriei Timișoara.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică din 6 decembrie 1994.

PREȘEDINTE,

conf. univ. dr. Florin Bucur Vasilescu

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

EDITOR PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, Calea 13 Septembrie — Palatul Parlamentului, sectorul 5,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate: Serviciul de Relații Publice și Agenții Economice, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, Str. Jiului nr. 163, sectorul 1, telefon 668.55.58.